

Bergen, 18 september 2002

TORSKEN ER IKKE UTRYDDINGSTRUET

Av

Åsmund Bjordal

Forskningsdirektør

Havforskningsinstituttet

Bestanden av torsk i Østersjøen er på et lavmål og fiskepresset er høyt. På denne bakgrunn oppfordrer WWF i Sverige forbrukerne til ikke å kjøpe torsk – og avisoverskrifter forkynner da like godt at torsken er utryddingstruet. Det er viktig å understreke at betegnelsen utenfor eller innenfor 'sikre biologiske grenser' beskriver bestandens tilstand i forhold til å opprettholde et bærekraftig fiske eller ikke. Den sier ingenting om tilstanden til en bestemt art, og har ingen sammenheng med en bestands være eller ikke være.

Hva er torsk?

'Torsk' er et samlebegrep, og å si noe om tilstanden for 'torskebestanden' eller 'torsken' generelt er vanskelig. Torsken i Atlanterhavet består av en rekke forskjellige bestander. Det er torskebestander i Nord-Amerika, Grønland, Island, Færøyene, Irskesjøen, Nordsjøen, Barentshavet, Skagerrak og Østersjøen. I tillegg fins det en rekke mindre, lokale bestander. Langs norskekysten har vi for eksempel mange forskjellige bestander av fjordtorsk. Alle disse bestandene er atskilte og har liten eller ingen utveksling seg imellom. Om én av disse bestandene er i dårlig forfatning, sier det altså ingenting om de øvrige.

Det at Nordsjøtorsken og Østersjøtorsken defineres til å være 'utenfor sikre biologiske grenser' betyr at bestandsgrunnlaget er dårlig med sikte på et lønnsomt fiske. Dette er et begrep som brukes i kvoteanbefalingene fra Det internasjonale havforskningsrådet. Det må ikke tolkes slik at bestanden eller endog arten torsk er truet av utrydning. Her er det riktigere å si at det er torskefisket og torskefiskerne som er truet med sikte på at de må ta ut mindre fisk og dermed blir det et mindre lønnsomt fiske.

Fiskeriforvaltningen i Nordsjøen må forbedres for å sikre torskefiskeriene i området og Norge og EU har klare planer for gjenoppbygging av torskebestanden i Nordsjøen.

De ”norske” hovedbestandene

Når det gjelder torsken i Barentshavet viser den på kort sikt å være i en positiv utvikling og det har vært en liten vekst i gytebestanden. I de siste kvoterådene fra Det internasjonale råd for havforskere - ICES, understrekes det imidlertid at torsken i Barentshavet og Nordsjøtorsken er 'utenfor sikre biologiske grenser'.

Torskebestanden i Barentshavet er definert slik i forhold til et langsiktig godt utkomme i fiskeriene. Det betyr imidlertid ikke at det er noen fare for utrydding av bestanden og den er i langt bedre forfatning enn bestanden i Østersjøen. Norge har vært en pådriver for innføring av reguleringstiltak med sikte på vern av yngel og ungfisk (stenging av store områder for trålfiske, påbud om sorteringsrist i reke- og torsketrål, samt omfattende kontrolltiltak). I samarbeid med Russland vil det i år bli

utviklet felles forvaltningsplaner for torsk og andre viktige fiskeslag i Barentshavet.

Torsken i Barentshavet forvaltes av Norge og Russland som hvert år møtes for å bestemme neste års kvoter. Torsken i Barentshavet er ikke en truet bestand, men fiskepresset har vært høyt i flere år. Russland og Norge som forvalter bestanden inngikk i år 2000 en tre års avtale for å redusere fiskepresset og øke gytebestanden for å sikre et langsiktig og bærekraftig fiskeri.

Kontaktpersoner:

Forskningsdirektør Åsmund Bjordal, asmund.bjordal@imr.no Tlf 55 23 86 90
Informasjonssjef Jo Høyer, jo.hoyer@imr.no Tlf 55 23 85 21